

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bpkf.I.1351/2023/4.

A határozat szintje: másodfok

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. december 12.

Az ügy tárgya: letartóztatás
(terrorcselekmény büntettének kísérlete és más
bűncselekmények)

Vádlott(ak): terhelt1 és társai (terhelt1 I. rendű vádlott)

Elsőfok: Fővárosi Ítéltábla, 3.Bpkf.10843/2023/3., végzés, tanácsülés
2023. szeptember 25.

Az indítvány előterjesztője: terhelt1 I. rendű vádlott

Rendelkező rész

A Kúria a terrorcselekmény büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt terhelt1 és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Ítéltábla 3.Bpkf.10843/2023/3. számú – terhelt1 I. rendű vádlott által a letartóztatás megszüntetése iránt előterjesztett indítványt elutasító – végzését helybenhagyja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Fővárosi Törvényszék a 2022. november 22. napján kelt 26.B.917/2018/325. számú ítéletével terhelt I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki terrorcselekmény büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 314. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés i) pont], folytatólagosan elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) és (3) bekezdés b) pont], 2 rendbeli, egy esetben folytatólagosan elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében, amely egy esetben kísérlet [Btk. 375. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont], 100 rendbeli – hét esetben folytatólagosan elkövetett – információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés], 3 rendbeli csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés bc) pont (5) bekezdés b) pont, (4) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont], amely egy esetben folytatólagosan elkövetett. Ezért öt halmazati büntetésül 15 év szabadságvesztésre, 200.000 forint pénzbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá az I. rendű vádlottal szemben 16.203.557 forint összegre vagyonek Kobzást rendelt el. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg azzal, hogy az I. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Kötelezte az I. rendű vádlottat a magánfelek részére kártérítés, valamint az ahhoz kapcsolódó eljárási illeték állam javára történő megfizetésére. Rendelkezett az I. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezések folytán a büntetőeljárás jelenleg a Fővárosi Ítéltábla előtt 1.Bf.315/2023. számon van folyamatban.

[3] A törvényszék az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, 2022. november 22. napján meghozott és – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.11.041/2022/3. számú határozatával 2022. december 20. napján véglegessé vált – 26.B.917/2018/325-I. számú végzésével az I. rendű vádlott letartóztatását a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 552. § (2) bekezdésében, a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontjában és a c) pont cb) alpontjában írt okból – figyelemmel a Be. 277. § (4) bekezdés a), c) és e) pontjában írtakra – a másodfokú eljárás befejezéséig, de legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig fenntartotta.

[4] Ezt követően terhelt I. rendű vádlott a 2023. szeptember 10-i keltezéssel ellátott, a Szegedi Fellebbviteli Főügyészséghez 2023. szeptember 13. napján benyújtott, a Fővárosi Ítéltáblához címzett beadványában – az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésének indokolása mellett – a letartóztatásának megszüntetését is indítványozta. A fellebbviteli főügyészség a kényszerintézkedés megszüntetése iránti indítványt elbírálás végett 2023. szeptember 21. napján továbbította a Fővárosi Ítéltáblához azzal az ügyészi indítvánnyal, hogy az ítéltábla azt, mint alapatlant utasítsa el. Egyben közölte, hogy az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés folytán a büntetőügy a Szegedi Fellebbviteli Főügyészségen feldolgozás alatt áll.

[5] A Fővárosi Ítéltábla a 2023. szeptember 25. napján tartott tanácsülésen meghozott 3.Bpkf.10843/2023/3. számú végzésével a letartóztatás megszüntetése iránt előterjesztett indítványt elutasította.

[6] **II.** A végzés ellen az I. rendű vádlott 2023. szeptember 20. napján, a kézbesítési íven jelentett be fellebbezést, amelyet 2023. október 6. napján írásban indokolt.

[7] Fellebbezésében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2023. március 18. napján kelt 2.Bpkf.10.205/2023/3. számú végzésében azt fejtette ki, hogy a kizárt bíró eljárásban való részvételét mint hatályon kívül helyezési okot a letartóztatás megszüntetése és enyhébb kényszerintézkedés elrendelése iránti indítványt elbíráló végzésben is vizsgálni kell, ezzel szemben az ítéltábla jelen, 3.Bpkf.10843/2023/3. számú végzésének indokolása szerint a letartóztatás indokoltságának felülvizsgálata során nem vizsgálható az eljáró bíró kizártsága. Álláspontja szerint az ugyanazon ítéltábla két ellentétes indokolása sérti a jogbiztonság és a bírói gyakorlat egységének követelményét.

[8] Előadta, hogy a fellebbviteli főügyészség az indítványát a legfeljebb három hónapos határidőhöz képest két hónap késéssel küldte meg az ítéltáblának, ami – az I. rendű vádlottnak fel nem róható módon – az eljárás elhúzódását eredményezte.

[9] Kifejtette, hogy a megalapozatlan, a vádon túlterjeszkedő elsőfokú ítélet nem lehet alapja a személyi szabadsága immár 5 év 6 hónapja tartó teljes elvonásának.

[10] Ezen túlmenően, a 2023. szeptember 10. napján kelt beadványában foglaltakat változatlanul fenntartotta, azt teljes terjedelmében fellebbezésnek is tekintette.

[11] Mindezek alapján I. rendű vádlott elsődlegesen letartóztatásának megszüntetését, másodlagosan – a testvére által tett befogadó nyilatkozatra, 3 kiskorú gyermekére, a letartóztatásban töltött idő hosszúságára, a szükségesség és arányosság követelményére, illetve az eljárás elhúzódására figyelemmel – meghatározott ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyelet elrendelését indítványozta.

[12] A Legfőbb Ügyészség BF.915/2022/2. számú átiratában a fellebbezést nem tartotta alaposnak.

[13] Álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla a végzésének indokolásában helytállóan állapította meg, hogy az I. rendű vádlott beadványának az ügydöntő határozat megalapozottságára, az eljárási szabályok megtartására, az eljáró bíró kizártságára és a cselekmény minősítésére vonatkozó érveiről történő döntéshozatal az ügydöntő határozat elleni fellebbezés elbírálásakor történhet meg; a kényszerintézkedés indokoltságának a felülbírlata során kizárólag az azt megalapozó törvényi okok vizsgálata végezhető el.

[14] A Legfőbb Ügyészség szerint az ítéltábla indokoltan állapította meg azt is, hogy az I. rendű vádlott letartóztatásának a Be. 276. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írott általános feltételei, valamint a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja, c) pont ca) és cb) alpontjai, továbbá a Be. 552. § (2) bekezdése szerinti különös okai is változatlanul fennállnak.

[15] Érvelése szerint az ítéltábla a letartóztatás megszüntetése iránti indítvány elutasítása körében a szükségesség, arányosság és fokozatosság elvét is figyelembe véve állapította meg azt, hogy az I. rendű vádlottal szemben kizárólag a legszigorúbb kényszerintézkedés alkalmazásával érhetőek el a kényszerintézkedés alkalmazásának törvényben meghatározott céljai.

[16] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az elsőfokú végzést a Be. 614. § (4) bekezdése szerinti tanácsulésén, a Be. 614. § (3) bekezdés b) pontja és 605. § (1) bekezdése alapján, annak helyes indokaira figyelemmel hagyja helyben.

[17] Az I. rendű vádlott a 2023. november 1. napján kelt, és a Fővárosi Ítéltáblához címzett beadványában a letartóztatása felülvizsgálatát indítványozta a Be. 291. § (2) bekezdésében foglaltak alapján azzal, hogy az ítéltábla a letartóztatást szüntesse meg, és vele szemben bűnügyi felügyeletet rendeljen el.

[18] Az I. rendű vádlott letartóztatásának felülvizsgálata iránt a Fővárosi Ítéltábla előtt Bel.10.995/2023. szám alatt van folyamatban eljárás.

[19] **III.** Az I. rendű vádlott fellebbezése nem alapos.

[20] Az ítéletábra a Be. 300. § (2) bekezdése alapján megvizsgálta terhelt I. rendű vádlott letartóztatás megszüntetése iránti ismételt, de a korábbihoz képest három hónapon túl előterjesztett indítványát, és érdemben megalapozottan döntött annak elutasításáról.

[21] Elsőként a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés általános feltételeit vizsgálva megállapítható, hogy vádemelés tényére, a vád tárgyává tett és a nem jogerős ítéletben az I. rendű vádlott terhére rótt bűncselekményekre figyelemmel továbbra is fennáll a Be. 276. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétel.

[22] A letartóztatás elrendelésének különös okai tekintetében a Fővárosi Ítéletábra végzésében helytállóan fejtette ki, hogy a vádlottal szemben elrendelt, a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedést megalapozó indok – a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a szökés, elrejtőzés veszélye [Be. 552. § (2) bekezdés] – változatlanul fennáll.

[23] A Be. 552. § (2) bekezdésében foglalt különös ok a Be. 276. § (2) bekezdésében felsoroltakon kívül eső, önálló kényszerintézkedést megalapozó ok, amelynek alapján a szökés, elrejtőzés veszélye a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartama alapján vizsgálendő.

[24] A szabadságvesztés tartama, az azzal járó hátrány nyilvánvalóan olyan körülmény, amely a vádlott döntéseire – személyi körülményeitől függően eltérő súllyal – hatással van; minél hosszabb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama, az annál nagyobb nyomattal hat abba az irányba, hogy az érintett az esetleges szabadságvesztés letöltése helyett a szökés vagy elrejtőzés mellett határozzon.

[25] Egyértelmű tehát, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama jelentőséggel bír, mivel ezzel a kényszerintézkedés alkalmazása szempontjából is új helyzet áll elő (BH 2006.144.). A felrótt bűncselekmények büntetési tételében jelentkező korábbi elvont törvényi fenyegetettség ugyanis ekkor már a nem jogerős ítéletben kiszabott büntetésben konkretizálódik, a szökés, elrejtőzés veszélyére a kiszabott büntetés súlyossága nyújt következtetési alapot (EBH 2003.842, EBH 2017.B.15.I.; BH 2017.46.).

[26] E tényező azonban nem eredményezhet automatizmust: az egyéb szempontok figyelembevétele mellett kell állást foglalni a kényszerintézkedés szükségessége felől {BH 2015.219., indoklás [20] bekezdés}. Ennek során azt is kell vizsgálni, hogy megállapítható-e olyan körülmény, amely a hosszabb tartamú szabadságvesztés mellett mégis lehetőséget ad a letartóztatás helyett enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására.

[27] Jelen eljárásban az I. rendű vádlottal szemben jelentős tárgyi súlyú bűncselekmények miatt nem jogerősen kiszabott 15 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés – még a letartóztatásban töltött viszonylag hosszabb időt is figyelembe véve – önmagában olyan tartamú, amely alappal veti fel a szökés, elrejtőzés veszélyét. Ezt a körülményt tovább erősíti, hogy az ügyészség fellebbezést jelentett be az I. rendű vádlott terhére a büntetés súlyosítása, ezen belül a fegyházbüntetés tartamának és emellett a pénzbüntetés napi tétele számának emelése érdekében.

[28] Az ítéletábra helyesen rögzítette azt is, hogy az eljárás jelenlegi, a nem jogerős ügydöntő határozat meghozatalát követő szakaszában a letartóztatásnak a szabadságvesztés végrehajtását biztosító rendeltetése is van {3017/2016. (II. 2.) AB határozat [31] és [42], EBH 2017.B.15.II., BH 2017.46.}. A szökés, elrejtőzés megakadályozása olyan közérdek, amely megelőzi a nem jogerősen hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt személy szabadságának tiszteletben tartását. Ez, valamint a szabadságvesztés végrehajtását biztosító célszerűség olyan súllyal figyelembe veendő szempontok, hogy azokra tekintettel – enyhébb kényszerintézkedésekkel szemben – a letartóztatás tekintendő szükségeszerű és arányos kényszerintézkedésnek (BH 2017.46.).

[29] A Fővárosi Ítéltábla helytálló érvekkel mutatott rá arra, hogy az I. rendű vádlottal szemben a letartóztatásnak a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt különös oka továbbra is megállapítható, figyelemmel arra, hogy az I. rendű vádlott ellen több ízben bocsátottak ki elfogatóparancsot, és ennek eredményeként fogták el.

[30] A rendelkezésre álló iratok alapján törvényesen hivatkozott az ítéltábla arra is, hogy az I. rendű vádlott a vád tárgyává tett terrorcselekmény büntettének kísérletét az ellene folyamatban lévő más büntetőeljárások hatálya alatt követte el. Ugyancsak helyesen állapította meg a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy az I. rendű vádlott többszörösen büntetett előéletű, a vád tárgyává tett bűncselekményeket felfüggesztett szabadságvesztés büntetésének hatálya alatt követte el, és vele szemben további két büntetőeljárás van folyamatban. Ezen túlmenően a nem jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a vád tárgyává tett bűncselekményeket sorozatjelleggel, részben folytatólagosan, üzletszerűen valósította meg. E körülmények – figyelembe véve a vádlott rendezetlen egzisztenciális helyzetét is – alappal vetik fel annak reális veszélyét, hogy az I. rendű vádlott a szabadságra kerülése esetén újabb, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el, így vele szemben a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont ca) alpontjában írt különös ok, a bűnismétlés veszélye továbbra is megállapítható.

[31] Az I. rendű vádlott fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatban rámutat a Kúria arra, hogy – amint azt az ítéltábla a fellebbezéssel támadott végzésében kifejtette – a letartóztatás fenntartásáról döntő bíróság nem jogosult határozni az elsőfokú eljárásban esetlegesen felmerült – a kényszerintézkedéssel kapcsolatos döntést nem érintő – eljárási hibák kérdésében, különösen nem feladata vizsgálni a nem jogerős elsőfokú ítélet megalapozottságát. Mindez az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés alapján lefolytatandó másodfokú eljárás részét képezi, ezért nem hivatkozhat alappal az I. rendű vádlott arra, hogy személyi szabadságának elvonásáról csak megalapozott ítélet alapján lehetne törvényesen döntést hozni.

[32] Szintén nem adhat alapot a vádlott letartóztatásának megszüntetésére az ügyészségnek az iratok felterjesztése során elkövetett esetleges késedelme. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás elbírálása a perbíróság és nem a kényszerintézkedés tárgyában döntést hozó bíróság hatáskörébe tartozik.

[33] A kizárt bíró részvétele az eljárásban szintén a kényszerintézkedéssel kapcsolatos döntés meghozatalban résztvevő bírók tekintetében vizsgálható. Ez jelen ügyben a felülbírált határozatban közreműködő ítéltáblai bírókra terjed ki, akik vonatkozásában az I. rendű vádlott kizárási okra nem hivatkozott.

[34] Az ítéltábla a Be. 271. § (2) bekezdésében írt szabályozás alapján a szükségesség, arányosság és fokozatosság elvének szem előtt tartásával vizsgálta meg azt, hogy enyhébb korlátozással járó személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásával a kényszerintézkedés célja elérhető-e.

[35] Ez alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy önkéntes jogkövetésen alapuló enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására nincs lehetőség, a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez az I. rendű vádlott letartóztatásának fenntartása a Be. 277. § (4) bekezdés a), c) és e) pontja alapján továbbra is szükséges és indokolt.

[36] A Kúria megállapította, hogy a letartóztatás elrendelése óta az I. rendű vádlott személyi körülményeiben nem következett be olyan változás, illetve nem állapítható meg olyan körülmény, amely a letartóztatás szükségességét megkérdőjelezné vagy enyhébb kényszerintézkedés elrendelését indokolná.

[37] Kétségtelen, hogy az I. rendű vádlott hosszabb időtartamot töltött előzetes fogvatartásban. A nem jogerős ítélet meghozatalát követően azonban elsősorban a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamának van jelentősége annak megállapításánál, hogy a letartóztatás indokolatlanul elhúzódó-e, mivel a letartóztatás felső tartama immár a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztéssel egyező [Be. 297. § (4) bekezdés]. Ehhez képest a letartóztatás időtartama jelenleg enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásának szükségességét nem veti fel.

[38] IV. Mindezek alapján a Kúria a Be. 614. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés b) pontja alapján eljárva, a Be. 614. § (4) bekezdése szerint tanácsulésen a Fővárosi Ítéltábla végzését a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[39] A Kúria a kényszerintézkedéssel kapcsolatos indítvány elbírálására jogosultsággal kapcsolatosan a következőkre mutat rá.

[40] Az elsőfokú bíróság az ítéletét 2022. november 22. napján hirdette ki, majd az írásba foglalást követően az iratokat – a Szegedi Fellebbviteli Főügyészségen keresztül – felterjesztteni rendelte a másodfokú bírósághoz (a felterjesztő lap kelte 2023. április 24.). A fellebbviteli főügyészség az iratokat a másodfokú elbírálás végett a Fővárosi Ítéltáblához 2023. október 30. napján küldte meg (az ügy ekkor érkezett az ítéltáblához). Az ítéltábla az I. rendű vádlott letartóztatás megszüntetése iránti indítványáról – a fellebbviteli főügyészség indítványa birtokában – ezt megelőzően, 2023. szeptember 25. napján döntött.

[41] Az ítéltábla indokolása szerint „az elsőfokú bíróság a 26.B.917/2018/325. számú ítéletével szemben bejelentett fellebbezések elbírálása végett az iratokat felterjesztette a Be. 588. § (2) bekezdés alapján a másodfokú bírósághoz. Az elsőfokú bírósági eljárás addig tart, amíg az elsőfokú bíróság a Be. 588. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően fel nem terjeszti az iratokat a másodfokú bírósághoz. Ebből következően a felterjesztés megtörténteig az elsőfokú bíróság jogosult dönteni minden olyan – akár a személyi szabadságot érintő – kérdésben, amely nem jár az ügydöntő határozat kötőerejének sérelmével. Az iratok felterjesztését követően viszont az ügyet érintő bármely kérdésben a döntési jogkör az eljárás jogerős befejezéséig a másodfokon eljáró bírósághoz kerül (BH 2005.95.). Ezért terhelt I. rendű vádlott által az iratok felterjesztését követően a kényszerintézkedés tárgyában előterjesztett indítvány elbírálása az ítéltábla hatáskörébe tartozik” (Fővárosi Ítéltábla 3.Bpkf.10843/2023/3. számú végzése 5. oldal 4. bekezdés).

[42] A Kúria ezzel az érveléssel nem értett egyet, mert az az iratfelterjesztés időpontjának téves értelmezésén alapul.

[43] Az ügydöntő határozat elleni fellebbezés esetére az elsőfokú bíróság és az ügyészség teendőit a büntetőeljárás törvény szabályozza.

[44] Nem vitásan ügyviteli szempontból befejezett az az ügy, amelyben a bíróság ügydöntő határozatot hozott [a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 39. § (1) bekezdés]. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ügydöntő határozatot hozó bíróság az ügyben további, nem ügydöntő határozat – így például a kényszerintézkedés tárgyában szükséges döntés vagy a kizárt fellebbezés elutasítása – meghozatalára nem jogosult.

[45] A Be. 588. § (2) bekezdése szerint, ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, az egyesbíró vagy az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke az ügyiratokat – a másodfokú bíróság mellett működő ügyészség útján – az ügydöntő határozat írásba foglalását követően haladéktalanul felterjeszti a másodfokú bírósághoz.

[46] Az iratokat a másodfokú bíróság mellett működő ügyészség küldi meg – az indítványával együtt – a másodfokú bíróságnak [Be. 588. § (4) bekezdés].

[47] A Kúria megjegyzi, hogy nem merül fel hatásköri szabály alkalmazása (nincs hatásköri kérdés), mert a büntetőeljárás szabályai szerint a hatáskört a vád tárgyává tett cselekmény minősítése határozza meg. Jelen esetben az eljárási jogkör a kérdés, amely a törvény alapján egy időbeli tényezőtől (a felterjesztés időpontjától) függ.

[48] Nem vitásan a kényszerintézkedés tárgyában az eljárásra jogosult bírói fórumot az iratok felterjesztésének napja dönti el. Azt megelőzően – függetlenül attól, hogy nem jogerős ítélettel az elsőfokú eljárást a bíróság befejezte – az elsőfokú bíróság, azt követően pedig a másodfokú bíróság jogosult dönteni. Vagyis a jelen ügyben kérdéses eljárási jogosultság szempontjából, a nem az ügy érdemére tartozó kérdésben való döntés tekintetében az iratok felterjesztése előtt az elsőfokú bíróság eljárási kötelezettsége áll fenn.

[49] A büntetőeljárási törvény nem határozza meg, hogy mely időpontot kell az iratok felterjesztésének tekinteni, vagyis mikor felterjesztett a fellebbezett ügy, erre a törvényjavaslat indokolása sem utal.

[50] Az eljárási szabályok alapján megállapítható, hogy a felterjesztés egy folyamat, többmozzanatú eljárási cselekmény, amely során az ügyirat az elsőfokú (vagy másodfokú) bíróságtól, az ügyészség közbeiktatásával a felsőbb szintű bírósághoz kerül. Mindeközben a bírói döntést igénylő, de az ügydöntő határozat kihirdetése után jelentkező kérdésekben (mint a kényszerintézkedés elrendelése, megváltoztatása, megszüntetése) értelemszerűen a bíróságnak kell döntést hoznia, annak ellenére, hogy az ügy iratai nem bíróságon, hanem az ügyészségen vannak.

[51] A felterjesztés tehát azzal veszi kezdetét, hogy a fellebbezett határozatot meghozó bíróság az ügyiratot megküldi az illetékes ügyészségnek, és akkor befejezett, amikor az ügyiratok a fellebbezés elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz megérkeznek.

[52] A felterjesztés időpontjának tehát az tekinthető, amikor a másodfokú bíróság büntető irodája a bírósághoz érkezett ügyiratot (kezdőiratot) bejegyzí a lajstromba [Büsz. 28. § (1) bekezdés]. Így a felterjesztés befejezettségéig az elsőfokú bíróság jogosult az ügyben a nem ügydöntő határozatok meghozatalára, azaz az ügyben eddig az időpontig az elsőfokon eljáró bíró tekintendő a törvényes bírónak.

[53] A felterjesztés fentiek szerinti megtörténtéig a másodfokú bíróságon „nincs ügy”, ezért a kényszerintézkedés tárgyában – első folyamodású bíróságként – határozatot hozni nincs jogosultsága. Attól függetlenül nincs jogosultsága eljárni, hogy a másodfokú bíróság a nem ügydöntő végzés meghozatala céljából perenkívüli ügyet érkeztet (nemperes ügyszámot ad), illetve attól is függetlenül, hogy az ügyészség a másodfokú bírósághoz tesz-e indítványt a kényszerintézkedés tárgyában (amelyre egyébként az ügyészségnek általában perjogi kötelezettsége nincs).

[54] Az eljárási jogosultságot ugyanis nem az ügyviteli szabályok, az esetleges elfogatóparancs kibocsátásának, módosításának szabályai, illetve az ügyészi indítvány (annak címzettje) határozza meg, hanem éppen fordítva, az ügyviteli szabályok alkalmazásának az eljárási szabályokból levezethető döntési jogosultsághoz kell igazodnia, ahogy az ügyész is az eljárni jogosult bíróság előtt élhet indítványtételi jogával. Vagyis, amennyiben a fentiek szerinti felterjesztés előtt (az ügyiratoknak a másodfokú bírósághoz érkezését megelőzően) a kényszerintézkedés tárgyában döntés szükséges, az ezzel kapcsolatos irat (rendőri jelentés, ügyészi indítvány stb.) az elsőfokú bíróságon a Büsz. 2. § 17. pontja szerinti utóirat.

[55] Természetesen az elsőfokú bíróságnak a döntése meghozatala előtt, hivatalból ellenőriznie kell, hogy az iratok időközben megérkeztek-e a másodfokú bírósághoz (megtörtént-e a felterjesztés), vagyis az eljárási jogosultsága fennáll-e. Erre a bírósági integrált információs rendszer (BIIR) egyszerű lehetőséget és naprakész adatot biztosít.

[56] A Kúria megjegyzi, hogy az ítéltábla által hivatkozott BH 2005.95. számú – nem precedens jellegű – eseti döntés alapján sem lehet más következtetésre jutni. A közzétett határozat rögzítette ugyanis, hogy az ügyben a törvényszék mint elsőfokú bíróság az előzetes letartóztatást elrendelő végzését törvénysértően hozta meg 2004. március 5. napján, mert akkor már – az iratok 2002. december 12-i felterjesztése következtében – az eljárás a másodfokú bíróság előtt folyt. Tehát a hatályon kívül helyezett határozat meghozatalára nem az iratoknak a másodfokú bírósághoz érkezését megelőzően, hanem jóval azt követően került sor.

[57] Megjegyzendő az is, hogy amennyiben a felterjesztés (ügyirat megérkezése) előtt döntene a fellebbezés elbírálására egyébként jogosult bíróság a kényszerintézkedésről elsőfokon, ám az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezések visszavonása vagy kizártsága folytán az ügyben érdemben később már nem járna el, az eljárási jogosultságának alapja ezen okból is megkérdőjeleződne.

[58] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla a letartóztatás megszüntetése iránti indítvány tárgyában eljárási jogosultság hiányában járt el, az I. rendű vádlott indítványáról a törvényszék lett volna jogosult dönteni. Mindez azonban a végzés hatályon kívül helyezését nem tette szükségessé. Ennek oka, hogy időközben – 2023. október 30. napján – az iratok a másodfokú bírósághoz megérkeztek, vagyis a felterjesztés megtörtént. Emiatt az indítvány tárgyában a továbbiakban nem az elsőfokú-, hanem a felülbírálattal érintett határozatot hozó másodfokú bíróság lenne jogosult dönteni. Erre figyelemmel a végzés hatályon kívül helyezése céltalan („semmibe vezető”) lenne, hiszen a megismételt eljárásban ugyanaz a bíróság lenne jogosult eljárni.

[59] A Kúria végzése elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, valamint a Be. 614. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. december 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 3.Bpkf.10843/2023/3. számú végzése a Kúria Bpkf.I.1351/2023/4. számú végzése folytán 2023. december 12. napján véglegessé vált.

Budapest, 2023. december 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.
a tanács elnöke